

Рішення

Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти від 27 листопада 2019 р. стосовно узгодження процесів ліцензування освітньої діяльності та акредитації освітніх програм

Національне агентство висловлює стурбованість невмотивованим збільшенням ліцензованих обсягів, зокрема на медичних спеціальностях, падінням якості надання освітніх послуг для іноземців, а також вимогами фактичного «подвоєння» ліцензій для навчання іноземних студентів.

У зв'язку із непрозорим рекрутуванням іноземних студентів, загальні недоотримані прибутки в економіку України оцінюються понад 3 млрд. грн. щороку. На даний час частково або повністю відмовилися від визнання дипломів українських закладів вищої освіти: Азербайджан, Іран, Індія, Йорданія, АР Єгипет, Туркменістан, Саудівська Аравія, Оман, Кувейт, Марокко та ін. Найбільш популярними серед іноземних студентів залишаються медичні спеціальності.

Не зважаючи на згадані великі проблеми, пов'язані з якістю освіти, лише з січня по квітень поточного року було розширено ліцензовані обсяги, зокрема на медичні спеціальності: для Державного закладу «Південно-український національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського» – на 1800 осіб, Міжнародного гуманітарного університету – на 2060 осіб, Приватного вищого навчального закладу «Київський медичний університет» – на 3535 осіб, Приватного вищого навчального закладу «Київський міжнародний університет» – на 750 осіб, Приватного акціонерного товариства «Міжрегіональна академія управління персоналом» – на 375 осіб. Всього – на 7,5 тисяч осіб.

Директор департаменту ліцензування Міністерства освіти і науки України, Шевцов А.Г., відповідаючи на запитання членів Національного агентства, повідомив наступне:

- під час ліцензування не існує ніяких механізмів перевірки реальних спроможностей ЗВО надавати якісні освітні послуги;
- не існує ніяких механізмів впливу на недобросовісні ЗВО навіть після публічних скандалів і з'ясування реального стану справ;
- немає ніяких внемливих раціональних пояснень для такого значного збільшення ліцензованих обсягів для медичних спеціальностей, окрім нового способу розрахунку ліцензійних місць (на всі роки навчання);
- Департамент ліцензування МОН жодного разу не ініціював позбавлення ліцензій недобросовісних ЗВО;

- Департамент ліцензування МОН не несе ніякої відповідальності за ліцензування та збільшення ліцензованих обсягів для недобросовісних ЗВО;
- лише Національне агентство може виправити ситуацію на краще, оскільки воно має для цього необхідні повноваження, пов'язані з акредитацією.

Також стосовно необхідності окремо ліцензувати підготовку іноземців для кожної спеціальності (фактично «подвоювати» ліцензію для цієї спеціальності), Шевцов А.Г. зазначив, що він змушений це робити згідно з існуючими правилами й відкинув скарги на примусове (з боку департаменту ліцензування) «дублювання» ліцензій.

У зв'язку із цим, Національне агентство вирішило:

1. Пояснюючи свої дії на посаді директора департаменту ліцензування у складі різних команд МОН, Шевцов А.Г. надавав плутані і суперечливі свідчення. У зв'язку із тим, що Національне агентство не має слідчих функцій, звернутися до Міністерства освіти і науки та Міністерства охорони здоров'я з викладенням зібраних фактів.
2. Звернутися до МОН з пропозицією проведення перевірок на дотримання Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності у ряді закладів вищої освіти (за окремим списком).
3. Звернутися до МОН з пропозицією ліквідувати департамент ліцензування у зв'язку з його неефективністю. Як один з можливих варіантів виправлення ситуації, що склалася, відмовитися від процедури ліцензування у сфері вищої освіти. Через внесення змін до Закону «Про вищу освіту» та Статуту Національного агентства передати функції ліцензування Національному агентству в якості першої акредитаційної експертизи освітньої діяльності, що розпочинається за заявним принципом.
4. Звернутися до МОН з проханням внести зміни до законодавства України, а саме: факт виявлення під час акредитаційної експертизи суттєвого недотримання (свідомого ігнорування або неспроможності виконання) ліцензійних умов, має бути підставою для звуження провадження освітньої діяльності з певної спеціальності.
5. Звернутися до МОН з проханням припинити практику «дублювання» ліцензій для тих спеціальностей, за якими ЗВО планують надавати освітні послуги для іноземців.

Голова

Сергій Квіт

